

Hernieuw op heden
uw Abonnement.
stort het geld
op Postrekening 149221
J. Everaert, Oostende.

1re Jaargang. N° 20

5 December 1933.

DE BADGAST

De Vlaamsche Toeristenbond voor de Vlaamsche Kust

Stichter-Bestuurder J. Van Overstraeten

REDACTIE: Ed. Lauwers, 86, Wellingtonstraat, Oostende — Tel. 1966

BEHEER: John Everaert, 15, H. Hartlaan, Oostende — Tel. 1281 — Postrek. 149221

Abonnement (Binnenland: 7 fr. (voor niet-leden V. T. B.: 10 fr. Losse nummers: 0.50 fr.
(Buitenland: 9 fr. (voor niet-leden V. T. B.: 12 fr.

Verschijnt maandelijks Januari-April, halfmaandelijks Mei-Juni, wekelijks Juli-September; één nummer in November.

BIJ ONZE MOSSELVISSCHERS

Het mosselvischen

Het mosselvischen wordt bedreven vanaf 1 Oktober tot einde Maart. Het bestaat in het afhaken van de kleine schelpdieren die zich op natuurlijke wijze zijn komen vastklampen aan de staketsels en golfbrekers.

Daartoe dient men nochtans in bezit te zijn van een vergunning die afgeleverd wordt door het Ministerie van Openbare Werken en het Ministerie van Verkeerswezen en waarvan de aflevering en modaliteiten voorzien zijn door een Koninklijk Besluit van 1 September 1932.

Het is de Hoofdingenieur-Bestuurder van den Bijzonderen Dienst der Kust van Bruggen en Wegen en N. V. des Installations Maritimes de Bruges die met de aflevering van de vergunningen gelast zijn. De verlopen zijn slechts geldig voor één dienstjaar.

Voor het vissen van de mosselen wordt gebruik gemaakt van bijzondere schepen, die moeilijk voor andere doeleinden kunnen aangewend worden. Op dit oogenblik wordt er door de mosselvischers een taks van 10 fr. per scheepstoon en per maand betaald voor de vergunning.

Er wordt ook strenge controle uitgeoefend. De bevoegde agenten mogen ten alle tijde aan boord van de schepen komen en de meebrief nagaan die dient voorgelegd te worden bij aanvraag van de vergunning.

Hoe het trekken geschiedt

Er wordt gevischt bij kleine golfslag. In een kleine veerboot wordt van het schip weggestoken om het mosselzaad te trekken.

Dit gaat niet zonder gevaar. De kleine, zwaar geladen bootjes kunnen gemakkelijk zinken en zulks is reeds meermalen gebeurd. Standvastig staat er water in en de mosselzaadtrekker is gedwongen, met een mand op de schouders, soms tot aan het middenlijf in het slijkachtig water te staan. Het is een gevaarlijk en onge-

zond stielje, temeer dat er in onze gewesten onverwachte en geweldige stormen kunnen opsteken. Dan zijn de kleine veerbooten onherroepelijk verloren. Er wordt zoo mosselgetrokken tegen half ebbe en half vloed, 't zij gedurende zoowat 3 uur.

Eenmaal de veerbootjes gevuld wordt er geroeid naar het mosselschip dat in diep water ligt te wachten en speciaal ingericht is voor de mosselvisserij. Het zijn soort platbodems, zooals men er nog veel ziet op de Schelde en zoo gebouwd werden voor het overvaren van de banken.

Het mosselzaad wordt hier gerangeerd. Het vaartuig kan zoowat 7 tot 8 ton waar bevatten.

Het zaad wordt vervolgens weggebracht naar de Wester- en Oosterschelde om voornamelijk op de hoofdplaat, dichtbij Terneuzen, en de Braakman uitgeworpen te worden en te vetten.

De mosselweek

De mosselen worden uitgestrooid op speciale perceelen die in vergunning gegeven worden door verloting, die ieder 5 jaar plaats heeft. Ieder mosselvischer, hij weze Hollander of Belg, die over een geschikt vaartuig beschikt, heeft recht, mits een « consent » van 5 gulden, aan de loting deel te nemen.

Is de loting hem gunstig, dan betaalt hij natuurlijk nog een pachtgeld dat varieert volgens de plaats en de uitgestrektheid van het perceel, want veel hangt af van de gesteldheid van den bodem en de ligging.

Nochtans de Oosterschelde wordt verpacht per opbod, maar daar mogen onze Belgische visschers niet aan mededoen, gezien het Traktaat van 1843.

Het overbod gooien, in deze gewesten, van mosselzaad op de perceelen, wordt door de Nederlandsche Regering aanzien als uitoefenen van het visscherijbedrijf en gestraft met een boete van 100 gulden. Heel streng is

men wel niet maar toch bestaat de reglementering.

De mosselweekgronden moeten heel « gezond » zijn, niet te zanderig of slijkachtig. Men dient ook rekenschap te houden met de stroom en de samenstelling van het water.

Verdere zorgen

Het meeste zaad wordt uitgestrooid op perceelen die bij laag water vrij komen. Standvastig dient een waakzaam ook in 't zeil gehouden. De mosselklissen dienen van elkaander getrokken en uitgestrooid te worden om het uitzetten toe te laten.

Na zoowat 6 maanden worden de mosselen terug opgevischt en op diepere perceelen uitgestrooid die nooit boven water komen.

Gedurende deze tweede periode, die de gevaarlijkste is voor het kweken, kunnen de mosselen overvallen worden door zeesterren. Het is een heel ingewikkeld werk om er van vrij te komen. De zeesterren trachten met hun zuigers in de mosselen te geraken. Deze krimpen zich toe en versmachten. Noodgedwongen gaat de schelp weer open en de visch wordt door de zeester opgegeten. Zoo kan voor duizende frank schade veroorzaakt worden op een perceel. Deze zeesterren reizen in scholen en wee de mosselkweker die hun bezoek krijgt.

De mosselen dienen dus van tijd tot tijd gekuischt te worden. Zij worden opgehaald met ijzeren mosselkorren. In een kor kan er zoowat 2 tot 300 Kg. mosselen, op voorwaarde dat het perceel goed belegd is.

Ziekten onder de mosselen en andere verliezen

Men haalt het geval aan van een mosselkweker die zijn drie perceelen kon verkoopen voor 18.000 gulden. Hij deed het niet en 6 weken nadien werden zijn mosselen aangetast door de « ziekte ». Het is een eigenaardig verschijnsel. De mosselen worden heel mager, slagen geel-zwart uit en sterven. Het is een soort tering waarvan men den oorsprong niet kent en waartegen men geen hulpmiddelen heeft.

De stroom kan ook groote verwoestingen aanrichten en heele hoopen mosselen wegslepen. Een mosselkweker kan er vandaag of morgen volledig door geruineerd zijn.

Het duurt twee jaar vooraleer een mossel

IDEALE BADSTAD

EENIG MOOI STRAND

BLANKENBERGE

RIJK CASINO

HEERLIJKE PIER

volgroeid is. Van 100 Kg. zaad kan men zoowat 300 Kg. mosselen krijgen.

Afzetgebied

Het voornaamste afzetgebied voor onze Vlaamsche mosselvischers is Oost- en West-vlaanderen, terwijl onze Nederlandsche bureu vast ingeworteld zijn in de andere provincien. Zij varen de Schelde op met hun mosselen en brengen ze rechtstreeks aan den man te Antwerpen.

Het aantal mosselschepen bedraagt 15 voor Nieuwpoort en evenzoveel voor Bouchoute, hetgeen zoowat 100 huisgezinnen doet leven. De meeste dezer huisgezinnen zijn heel kroostrijk.

Deze visschers maken geen deel uit van een syndikaat en in geval van werkloosheid zijn zij dus broodloos.

Er wordt geklaagd

De mosselvischers zijn van oordeel dat 10 fr. per scheepston en per maand een overdreven belasting is. Verleden jaar betaalde men slechts 40 fr. per persoon voor 6 maanden. Daar er gemiddeld drie manschappen aan boord van deze vaartuigen zijn, betaalde men zoowat 120 fr. voor een mosselseizoen daar waar men nu 660 fr. mag neerleggen.

Zij klagen ook over het feit dat, sinds twee jaar, zij geen mosselzaad meer mogen gaan trekken te Nieuwpoort. Op die manier gaat van 90 tot 100 duizend Kg. zaad voor hen verloren.

Er werd gezegd dat onze mosselvischers het zaad verkochten aan de Hollanders tegen 7 tot 8 gulden de 100 Kg. Daar is niets van waar. De hoogste prijzen die bereikt worden gaan de 1 gulden 50 niet te boven.

Door het indijken van de Van Wyckhuizen Polder, door de Nederlandsche Regeering, brengen onze Belgische visschers ook benaderd daar er daar thans geen water genoeg meer staat.

Wat vragen onze mosselvischers?

1) Toelating tot mosseltrekken te Nieuwpoort. Als het zaad niet afgetrokken wordt gaat het toch verloren, daar het afgeslagen wordt door de golven.

2) Zoo mogelijk een overeenkomst met de Nederlandsche Regeering voor wat betreft de Ooster-Schelde.

3) Het ter beschikking stellen van meer teeltgronden.

Dit jaar hebben de mosselvischers een mager broodje verdiend. Het zaad is doodgeschroeid door de zon.

Ons besluit

Zoals men ziet is ook alles geen suiker en zeem in dit bedrijf en zou van Regeeringswege moeten ingegrepen worden, niet met ijdele beloften maar met daden, om deze werkzame huisgezinnen bij te staan.

Ed. L.

NIEUWPOORT

In dit laatste nummer van het jaar past het een terugblik te werpen op het verleden en de toekomst voor te bereiden.

Wij mogen hier dan in de eerste plaats wijzen op een verheugende toename van het vreemdelingenbezoek. Dit zal wel grootendeels te danken zijn aan de verbetering der verkeerswegen: de prachtige nieuwe Zeelaan heeft het uitzicht van onze badplaats grondig veranderd; thans wordt het laatste gedeelte van den Koningsweg, tusschen Nieuwpoort-Bad en Oostduinkerke, afgewerkt. Wat de stad betreft, is met de bestrating van de Willem Deroolaan een aanvang gemaakt.

In zake publiciteit werd een goed begin gemaakt door de propaganda-brochure over onze stad, badplaats en haven, die wij aan onze Handelskamer te danken hebben. Wij gedenken hier in de eerste plaats met dankbaarheid den schrijver der brochure, den heer Frans Amant, onzen wakkeren stationsoverste, die zoo goed het belang van een druk toeristisch verkeer heeft ingezien.

Voor verfraaiing en comfort in stad werden interessante initiatieven genomen: de tuintjes rond de sluisen werden met zitbanken verrijkt, eene meer praktische nieuwe Pelikaanbrug is in aanbouw, de kalkovenbrug werd vernieuwd en verbeterd. Een studiekeomitee vond een geschikte plaats voor een behoorlijk zwemdok en door personen die dicht bij ons Stadsbestuur staan worden thans de laatste studien ter verwezenlijking gedaan. Op een hooger en belangrijker plan, werd het oude ontwerp van een kanaal Roeselare-Nieuwpoort, met medewerking van ons Stadsbestuur, weer ter hand genomen. Hoever staat het hiertoe?

Op het gebied van verenigingsleven, geestes- en amusementsleven werd veel ondernomen en verwezenlijkt: Davidsfonds en Willemsfonds brachten vooraanstaande voordrachtgevers op het podium en belooven ons werkelijk schitterende avonden tijdens den loopenden winter; de Esperanto-vereniging nam groote uitbreiding en talrijke nieuwe leerlingen werden pas ingeschreven; vooruitstrevende jongelieden uit vooraanstaande gezinnen, met een nieuwen en frissen geest bezielde, stichten, onder leiding van den heer Jan Huyghebaert, een eigen-Nieuwpoortsche jazz-band «The John Boys», die tijdens haar kort bestaan reeds onze balmuziek op een hooger en voornamer peil gebracht heeft.

Eene flinke schaar gezondheidsassistenten werd gevormd door verscheidene geneesheeren van de stad, die gemeend hebben in de Roode-Kruisvereniging een geschikt werkveld te vinden voor hun streven naar eene betere hygiëne voor onze bevolking. Wij juichen hier gaarne de daad toe van één onder hen die in eene bepaalde omstandigheid op drastische wijze deze vereeniging gedwongen heeft voor de Vlamingen Vlaamsch te zijn. Het Vlaamsche Kruis, dat, zeer tot ons voordeel, zulken dwang zou overbodig maken, is hier nog te weinig gekend maar boeide toch vooruitgang.

De Vlaamsche Meisjesbond bracht ons een

bescheiden, doch schitterend-geslaagde Oranjeschulde, benevens een paar gezellige en voorname avondfeestjes: nog voor dezen winter wordt ons eene eerste proeve van de vernieuwde volkskunst, de reidansen, beloofd. Een zwemclub «Nieuwpoort Vooruit» werd gesticht en nam reeds aan wedstrijden deel; een tweede «Nieuwpoortsche Zwemclub» is in wording. Kunnen die twee niet één worden om alle goede krachten samen te snoeren?

De Vlaamsche Toeristenbond eindelijk liet zich geenszins onbetuigd: benevens deelname aan de groote bondstreken en namelijk naar Weenen en Boedapest, benevens den inlichtingsdienst die talrijke V. T. B.-ers en meteen onze stad nuttige diensten bewees, werd menige kleine uitstap op touw gezet: de boottocht naar Londen was een hoogtepunt, terwijl de gedenkwaardigste gebeurtenis de Kustmarsch was. Hierbij kwam de sympathie van de heele kustbevolking schitterend tot uiting in den vorm van menigvuldige prijzen door handelaars, hoteliers en kunstenaars voor de deelnemers beschikbaar gesteld. De Nieuwpoortsche leden maakten overigens van deze gelegenheid gebruik om onder de vreemde deelnemers de propagandabrochure van onze Handelskamer uit te deelen.

Verder werden door V. T. B. in onze kinemas interessante toeristische filmen vertoond; voor den winter is een omvangrijk programma van eigen toeristische en kunstfilmavonden ontworpen: een hoogtepunt hiervan wordt de reeks «De vijf werelddeelen» in kinema «Nova».

Deze bloei van al onze vereenigingen is zeker verheugend; verbeteringen en verfraaiingen in stad waren noodig en moeten sterk toegejuicht worden. Doch boven alles verheugt ons het gelukkige feit dat in den loop van dit jaar eene nieuwe, betere mentaliteit bij onze bevolking ontstaan is: de besten hebben begrepen dat het algemeen belang van onze stad en badplaats moet gaan boven politieke verdeeldheid, kleinzielige vitterij en egoïstisch en daarbij nog veelal verkeerd begrepen eigenbelang. Meer en meer wint de overtuiging veld dat het hooger algemeen belang, eventueel zelfs spijs een gering en tijdelijk persoonlijk nadeel, ten slotte toch ieders eigen belang blijkt te zijn. Er is dan ook meer verstandhouding en toenadering, meer verdraagzaamheid en samenwerking gekomen, die gesteund zijn op eene faire waardeering van de verdiensten en persoonlijkheid der tegenpartij.

Dit is de geest waarin ook «De Badgast» ontstaan is en leeft; wij beloofden in ons eerste Nieuwpoortsche artikel ieder initiatief dat het algemeen Nieuwpoortsche belang zou dienen te zullen steunen. Wij hebben woord gehouden en werden dan ook door onze bevolking gevolgd en gesteund; het aantal abonneuten in onze stad is wellicht het gunstigste van de kust; advertenties, hoewel nog te weinig, steunden ons toevertrouwd; het Stadsbestuur steunde ons nog niet officieel, doch talrijke bestuursleden hebben ons persoonlijk krachtadig gesteund en allen hebben ons met

Ons eerste nummer van de 2de jaargang verschijnt rond 15 Januari. Opgelet dus voor het inzenden van de copij.